

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 3. De functionibus Parochialibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

Parochianis peste infectis Sacramenta Baptismi & Pœnitentiæ per alios, idque pro commoditate Parochianorum, qui sani quoque verisimiliter conversari nolent cum Parochis ad peste infectos euntibus.

6to. Pastorem à residentia non excusat persecutio, circa quam notabilis hæc facienda distinctio *ex can. adversitas, 48. §. hoc tunc servandum, caus. 7. q. 1.* cum specialiter Pastor quæritur, fugiat exemplo Christi. Si verò non Prælato tantum, sed generaliter periculum omnibus imminet, & animarum salus salva esse non potest, Pastor animam suam pro ovibus suis ponere debet. Ratio disparitatis est: Dum persecutio specialiter in Pastorem movetur, fugere potest, quia non defunt alii periculo immunes, per quos animarum salus tuta esse possit, aut fugere nequit v. g. à loco peste infecto, vel

dum persecutio in omnes Catholicos vel Sacerdotes excitatur; quia cum periculum omnibus sit commune, nec sint alii, qui ex officio tuto assistere valeant, Pastor pro ovibus animam suam ponere debet.

7imo. Demùm à residentia Parochum consuetudo, quantum ad rationem formalem residentia non excusat. Circa residentiam enim duo ponderanda sunt: obligatio residendi, & obligatio petendi licentiam, si justa absentia causa subfit: à prima obligatione nulla excusat consuetudo, vel dispensatio, cum residentia juris naturalis & Divini sit, obligatio petendi licentiam, cum sit juris humani, per contrariam consuetudinem absolute limitari vel tolli potest. Si tamen ex consuetudine Parochi ultra duos menses absque licentia à Parochia abisset, talis consuetudo, utpote à jure reprobata, habenda foret pro corruptela.

§. Tertius.

D E

Functionibus Parochialibus.

Quæres primo. Quæ sunt functiones Pastorales? *¶* Sequentes: 1mo. Sacramentorum in Parochia administratio. 2do. Fontis Baptismalis suis temporibus benedictio. 3tio. Ssmi Sacramenti delatio. 4to. Missarum Feriæ 5tæ in Cœna Domini, & Sabbathi sancti celebratio. 5to. Candelarum in die Purificationis B. V. MARIÆ benedictio. 6to. Cinerum & Palmarum in 4oma. 7imo. Processionum per Parochiam directio. 8vo. Mortuorum sepultura. 9no. Nubentium benedictio.

Quæres secundo. Quas annotationes Parochus facere tenetur? *¶* Parochus oves suas non tantum quoad numerum, sed etiam familias singulas, in iisque personas singulas, cum earum ætate & qualitate agnoscere debet, ideoque Ritualia præscribunt, ut librum habeat, in quo familias & personas subditorum cum nota ætatis, Sacramentorum aliisque similibus describat. Præterea quatuor Matriculas, Baptismalem, matrimonialem, mortualem, & confirmatorialem

torialem facere debet. Baptismali inscribendi omnes, qui baptizantur, & si ex legitimo matrimonio nati, eorum parentum & patrinorum nomina, unà cum die, mense & anno. *Trid. Sess. 24. de reform. matrim. cap. 2.* Si illegitimi, scribendum, quòd prolem ignoti patris vel parentum baptizaverit. Finis hujus annotationis est, ut baptismus, baptizati ætas, origo, impedimentum spiritualis cognationis probari possint. Matrimoniali inscribenda nomina eorum, qui in Parochia sua contrahunt matrimonia, testium, & locus, ut Pastor in casu disputationis de contracto matrimonio fidem præstare valeat. *Trid. loc. cit. cap. 1.* Mortuali in Parochia defunctorum nomina inscribere debet, ut mors & sepultura singulorum probari possint. Confirmatoriæ nomina & cognomina Confirmatorum, eorum parentum, patrinorum, uti & Episcopi administrantis cum die, mense & anno sunt inscribenda.

Quæres tertio. Qualis obligatio Parochi ad recitandas Horas Canonicas? *¶.* Parochi, sicut & cæteri Beneficiati Divinum Officium recitare tenentur. *Can. fin. dist. 92. cap. fin. de rescript. in 6.* Idque studiosè & devotè. *Cap. dolentes, de celebrat. Missarum.* Sub pœna peccati mortalis & privationis fructuum ex constitutione S. Pii V. quæ incipit: *Ex proximo.* Ubi non solum de Parocho, sed etiam de omnibus Beneficiatis statuit, ut si aliquis eorum totum Breviarium omiserit, teneatur ad restitutionem omnium fructuum, qui singulis diebus dividerentur, si verò omiserit matutinum, ad partem dimidiam unius diei, si alias omnes horas præter matutinum, ad alteram dimidiam

partem, si unam tantum horam, ad sextam partem fructuum restituendam.

Quæres quarto. Quando incipit in Parocho Horas Canonicas recitandi obligatio? *¶.* Hæc obligatio recitandi Horas Canonicas in Pastore incipit post adeptam possessionem; beneficiorum enim jura ante captam possessionem Beneficiatus exercere nequit, præterea nec eorum onera sustinere obligatur. Quamvis autem Parochus statim post captam possessionem Breviarium recitare obligetur, attamen ad restitutionem fructuum non astringitur, nisi propter omissionem factam post sex menses à die adeptæ possessionis numerandos, ut in Bulla Leonis X. quæ incipit: *Superna dispositionis,* reperitur expressum. Et ratio est: quia cum oratio Horarum Canonicarum, & propter harum omissionem consequens restituendi obligatio solum jure humano sit introducta, Pontifex illam pro suo arbitrio vel omninò remittere, vel certo modo temperare potuit.

Nota. Quòd multi graves Authores obligationem restituendi omnes fructus limitent ad fructus Breviario correspondentes; quia enim, inquiunt, fructus Parocho non debentur solum propter onus Horas recitandi, sed potius propter onera & servitia Pastoralia, ideo faciendâ restitutio propter officii Canonici omissionem proportionaliter ad arbitrium Viri prudentis fieri debet, ita, ut Parochus duas fructuum partes pro labore Parochiali, & unam pro Horis Canonicis computare possit.

Quæres quinto. An Capellani Parochorum & Regulares Pastores ob omis-

sum

sum Officium Canonicum ad restitutionem obligentur? *R. 1mo.* Capellani vel Cooperatores Parochorum ob Officii Canonici omissionem ad nullam fructuum restitutionem obligantur, quia salarium suum non accipiunt tanquam ex beneficio Ecclesiastico, sed propter personale servitium, & functiones personales, aliud est in Vicariis perpetuis, qui perpetuum obtinent beneficium, adeoque pensum Canonicum titulo Vicariae perpetuae recitare obligantur.

2do. De Religiosis curam animarum habentibus hanc facit distinctionem Engel in *Manual. Paroch. p. 2. c. 6. n. 5.* Vel Parochia est jure pleno Monasterio incorporata, & eam habet Regularis tanquam Administrator & Vicarius temporalis, ad nutum Superioris amovibilis, & tunc ob omissionem Officii Canonici ad restitutionem non obligatur, quia Regularis tantum percipit suam congruam sustentationem, non tanquam ex beneficio, sed propter curae administrationem. Vel Parochia Monasterio non est plenè incorporata, aut est Vicaria perpetua, quam Religiosus per Canonicam institutionem obtinet, & tunc Horas omittens ad restitutionem tenetur, quia est propriè beneficium, ex quo juxta naturam omnium beneficiorum fructus percipere non potest, nisi cum onere Horas recitandi, vel propter earum omissionem fructus pro rata restituendi.

Quaeres *sexto.* Cui facienda restitutio? *R.* Pauperibus, aut fabricae Ecclesiae fructus, quos Beneficiatus ob omissum pensum Canonicum non fecit suos, sunt distribuendi vel applicandi. Nomine autem

R. D. Schnarrenberg Instit. 7. Can.

pauperum intelliguntur personae pauperes, Monasteria, Zenodochia, imò omnia loca pia. Nomine fabricae venit fabrica domuum vel domus beneficii, sumptus in agrorum ad beneficium pertinentium utilitatem conversi, & generaliter, quidquid in perpetui beneficii augmentum infumitur.

Quaeres *septimo.* Qualis in Parocho ad celebrandas Missas obligatio? *R. 1mo.* Omnibus illis diebus, quibus Parochiani ex praecepto Ecclesiae Missam audire tenentur, Parochus vel per se vel per alium celebrare obligatur. Extra dies festos Parochus per se ex aliquo praecepto Missam celebrare non tenetur, id tamen maximè decens est, imò si populus in aliqua civitate numerosus, & Parochus ampliores habet redditus, per Episcopum adstringi potest, ut saepius in hebdomade celebret, ut colligitur ex *Trid. Sess. 23. de reform. cap. 14.* Curet Episcopus, ut ii, hoc est, simplices Sacerdotes, saltem diebus Dominicis & Festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo munere satisfaciant, Missas celebrent.

2do. Si in aliqua Parochia populus tam numerosus, ut ad unam Missam convenire non possit, vel unus Parochus ad Sacramenta ministranda non sufficiat, alios Sacerdotes sibi Parochus adungere debet. *Trid. Sess. 21. de reform. cap. 4.* Si autem Parochia ad hoc sufficientes redditus non habeat, Parochus de licentia Episcopi unà die duas Missas celebrare potest, sicuti etiam, si ob penuriam Sacerdotum unus duas Parochias ministrat.

Q

Qua-

Quæres octavo. An, & quando Parochus pro Parochianis Missas celebrare teneatur? R. Parochus pro suis ovibus Sacrificium Missæ quandoque offerre, ac illis fructum Sacrificii applicare tenetur. Patet ex *Trid. Sess. 23. de reform. cap. 1.* in initio: Et pro his, hoc est: suis ovibus Sacrificium offerre. Quot autem vicibus per singulos annos Parochus Sacrificium ovibus applicare teneatur, Doctores non conveniunt, sunt, qui velint obligari Parochum, ut singulis diebus Dominicis Missam Parochianis applicet, quod probant ex aliqua declaratione Cardinalium, quâ declaratur, quod Parochi diebus, quibus ex proprio officio & obligatione Missam celebrare tenentur, non possint pro eadem Missa in propria vel aliena Ecclesia celebranda manuales recipere eleëmofynas. In *Concil. Provinciali Mediolanen. 4.* à S. Congregatione recognito, & à Pontifice approbato. *Tit. de his, quæ pertinent ad Ssum Missæ Sacrificium.* Prohibetur Curatis, ne in diebus Dominicis & aliis, quibus tenentur celebrare pro populo, aliud suscipiant Missarum celebrandarum onus. *Vid. Fagn. in cap. fraternitatem. de sepulturis. Paxford. tit. 1. l. 4. t. 1. n. 518.* Concludit ad tollendos scrupulos diversarum opinionum in hac materia, & ad Curatos in hac parte in officio continendos Episcopum debere præfigere certum Missarum numerum, pro Parochianis offerendum.

Quæres nono. Qualis obligatio Parochi ad prædicationem? R. Munus prædicandi Parochiali animarum curæ annexum esse probatur ex cap. quod DEI

timorem. 5. de Stat. Monach. Ubi propter privilegiatum prædicandi munus Religiosi ad Parochias assumi posse dicuntur. Ratio desumitur ex cap. inter cætera. 15. de offic. ordinar. Ubi inter cætera, quæ ad salutem spectant populi Christiani, pabulum Verbi DEI vel maximè sibi noscitur esse necessarium, quia sicut corpus materiali, sic anima spiritali cibo nutritur, eò quod non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore DEI. Ideo Tridentinum munus prædicandi toties Curatoribus animarum commendat, ut *Sess. 5. de reform. cap. 2. Sess. 22. de Sacrific. Missæ. cap. 8. Sess. 23. de reform. cap. 1. Sess. 24. de reform. cap. 4. & 7.*

Quæres decimo. Qualiter prædicationis munus à Parocho obeundum? R. Quæ, & quomodo Parochi in prædicationibus populo exponere debeant, idem *Trid.* explicat, ita, ut *Pignat.* velit, de jure antiquo incubuisse Pastoribus facere prædicationes solemnes & formales, ut vocant, hodie tamen post *Concilium Trident.* munus prædicandi solemniter incumbit Episcopo, ut per se vel alios constitutos Prædicatores solemniter ex Cathedra dicat, Pastoribus verò incumbere, ut potiùs inter Missarum Solemnia populum de necessariis ad salutem doceant, & instituant, quàm solemniter prædicent. Loca *Tridentini* sunt *Sess. 22. de Sacrificio Missæ. cap. 5.* "Frequenter ex"
"iis, quæ in Missa leguntur, aliquid ex"
"ponant, atque inter cætera Ssmi hujus"
"Sacrificii mysterium aliquod decla"
"rent." *Sess. 24. de reform. cap. 4.* *Idem,* hoc est, Parochi, saltem Dominicis & festi-

festivis diebus pueros fidei rudimenta, & obedientiam erga DEUM & parentes docere non negligant. *Sess. 25. in decret. de Purgator.* Sanam doctrinam à sanctis Patribus & sacris Conciliis traditam à Christi Fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari studeant, apud rudem plebem difficiliore & subtiliore quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur, incerta item, & quæ specie falsi laborant, evulgari ac tractari non permittant, ea verò, quæ ad curiositatem quandam aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tanquam scandala & Fidelium offendicula prohibeant. Novissimè Innoc. XI. in decreto propositionum damnatarum simplicitatem Christianam in concionibus commendat. In concionibus quoque publicandæ sunt vigiliæ, & dies, in quibus ex præcepto Ecclesiæ, vel loci consuetudine, vel Ordinarii lege est jejunandum, item dies festi, in quibus ab operibus servilibus est vacandum.

Quæres undecimo. An Parochiani parochias suas frequentare obligentur? *Re.* De jure communi parochiani Missas & conciones in Ecclesia parochiali diebus Dominicis & festivis frequentare obligantur. *Cap. ut Dominicis. 2. de parochiis. Trid. in Decret. de observand. in celebrat. Miss. Sess. 22.* Hodie tamen, dummodò proprium Parochum non contemnant, Ecclesias Regularium ex consuetudine & privilegiis frequentare possunt, ne autem proprium censeantur contemnere Parochum, ratio naturalis suadere vide-

tur, ut saltem aliquoties in anno Missas & conciones ejusdem audiant; vix enim est, ut non habeatur filius contumax, qui toto anno patrem non invisit, ovis erratica, quæ nunquam vocem Pastoris audit. *Engel in manual. p. 2. cap. 8. in fin.*

Quæres duodecimo. Quæ Parochi circa Ecclesiam parochialem obligatio? *Re. 1mo.* Debet curare Parochus, ut Ecclesia parochialis, si necesse est, reparetur. *Cap. de his. 4. de Eccles. adificand. Trid. Sess. 21. de reform. cap. 7.* Reparatio autem faciendæ est ex fructibus & proventibus quibuscunque ad eandem Ecclesiam pertinentibus, si isti non sufficiant, patroni, beneficiati parochi, decimatores & alii, qui fructus aliquos ex Ecclesia percipiunt, defectum supplere tenentur, quòd si Parochi ab Ecclesia tot non habent redditus, in defectu illius parochiani omnibus remediis opportunis ad reparationem sunt cogendi, quæcunque appellatione, exemptione, & contradictione remotâ. *Trid. loc. cit.*

2do. Curare debet, ut Ecclesiæ suæ debitus honor deferatur, ne in illa quid indecens aut inhonestum fiat. *Trident. in decret. de observand. & vitand. in celebr. Miss.* Nec ulla negotia secularia ibidem tractentur. *Cap. cum Ecclesia. 5. de Immunit. Eccles.*

3tio. Non debet permittere, ut violentia aliqua sive ipsi Ecclesiæ per destructionem, incendium, aliumvè modum, *Cap. in literis. 5. de raptor. sive personis & rebus in ea contentis inferatur. Can. sicut antiquitus. 6. can. quisquis inventus. 21. caus. 17. q. 4.*

4to. Omnis superstitio in Sanctorum

rum invocatione, Reliquiarum veneratione, & Imaginum sacro usu tollatur, omnis turpis questus eliminetur, omnis denique lascivia vitetur, ita ut procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur, Sanctorum celebratione & Reliquiarum visitatione homines ad commestationes & ebrietates non abu-

tantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum & lasciviam agantur.

510. Parochus omnium reddituum Ecclesie inventarium conficere, eos non distrahere, nec cum anticipatis solutionibus elocare debet. De juribus parochialibus & obligationibus Parochorum in administratione Sacramentorum infra.

TITULUS DECIMUS-SEXTUS.

DE

lis, qui in sacris & in minoribus Ordinibus constituti.

Quæres primo. Quid significat Diaconus? R. "Levitæ ex nomine Authoris vocati. De Levitæ vi enim Levitæ exortæ sunt, à quibus in Templo DEI mystici Sacramenti ministeria explebantur. Hi Græcè Diaconi, Latine Ministri dicuntur; quia sicut in Sacerdote consecratio, ita in Diacono ministerii dispensatio habetur." *Can. Cleros. 1. §. Levitæ. dist. 21.*

Quæres secundo. Quis Author Diaconatus? R. Ipse Christus; hic enim Ordo est Sacramentum, & omnia Sacramenta ab ipso Christo per se & immediatè sunt instituta. Probat ex Concilio Florent. quod postquam dixit Ordinem esse Sacramentum, ejusque materiam & formam explicasset, ponit exempla in Ordine Sacerdotii, Diaconatus, Subdiaconatus. Et Concilium Tridentinum Sess. 23. can. 2. 3. & 6. *Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam*

Divinam ordinationem institutam, que constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit.

Nec obstat can. Dominus. 25. dist. 93. Ibi enim solum dicitur Christum non ordinasse ita Diaconos, sicut ordinavit Episcopos & Presbyteros; ex illo enim non sequitur, quod Christus Diaconatum non instituerit, quia Christus Sacramentum Confirmationis instituit, & tamen nullum confirmasse legitur.

Quæres tertio. Quæ materia & forma Diaconatus? R. In hac determinanda Theologi in quatuor partes divisi sunt: 1ma. S. Bonav. & Scotus volunt materiam Diaconatus esse solam manuum impositionem, & formam verba Episcopi: *Accipe Spiritum Sanctum ac robur adversus Diabolum & tentationibus ejus in Nomine Domini.*

2da sententia dicit præter manuum impositionem traditionem stocæ super hu.